

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 7Pc/4/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6820200643
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Vladislav Ďurkáň
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2020:6820200643.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca, sudcom Mgr. Vladislavom Ďurkáňom, v právnej veci navrhovateľa: K. J., X.. XX.XX.XXXX, L. X. H. XXX/XX, XXX XX K., proti osobe oprávnenej na výživné: G. J., X.. XX.XX.XXXX, V. L. V. Y. XXXX/X, právne zastúpený JUDr. Janou Ježíkovou, advokátkou so sídlom Kúpeľná 487/19, 050 01 Revúca, o zníženie výživného pre plnoleté dieťa, takto

r o z h o d o l :

- I. Návrh matky na zníženie výživného voči plnoletému synovi G.Y. J., X.. X.XX.XXXX sa zamietá.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Návrhom podaným na tunajšom súde dňa 22.04.2020 sa navrhovateľka domáhala, aby jej súd počnúc právoplatnosťou rozhodnutia znížil výšku výživného na plnoletého syna G. J., X.. XX.XX.XXXX (ďalej tiež „oprávnený“), určeného rozsudkom Okresného súdu v Prievidzi č.k. 16P/69/2014-82 zo dňa 09.04.2015 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Revúca č.k. 5P/27/2018-167 zo dňa 11.10.2018 vo výške 100 Eur mesačne na sumu 28,79 Eur mesačne. Svoj návrh odôvodnila tým, že od posledného pojednávania sa jej finančná situácia značne zmenila. V roku 2017 bol jej syn G. zverený do osobnej starostlivosti otca a ona bola zaviazaná platiť výživné vo výške 100 Eur mesačne. Súd mal pri určovaní výživného vychádzať z výšky jej príjmu u vtedajšieho zamestnávateľa. V súčasnosti navrhovateľka pracuje na pol úväzku ako predavačka a vzhľadom na pandémiu COVID-19 a uzavretia prevádzky je od 13.03.2020 bez príjmu. S maloletým synom G. J. býva v podnájme a jej celkový príjem nepokryje všetky životné náklady, finančne jej preto pomáha jej matka. Zároveň poukázala na to, že v čase posledného pojednávania vo veci výživného, kedy bol mal. G. zverený do jej starostlivosti, bol žiakom prvého stupňa ZŠ, v súčasnosti navštevuje druhý stupeň ZŠ a jeho finančné náklady sa výrazne zvýšili. Odporca je plnoletý, navštevuje gymnázium a býva u otca, ktorého príjem je dostatočne vysoký na pokrytie všetkých životných nákladov.

2. Oprávnený na výživné sa k návrhu písomne vyjadril dňa 09.06.2020 a okrem iného uviedol, že s návrhom nesúhlasí, nakoľko určené výživné aj tak nepokrýva ani tretinu jeho skutočných nákladov. Na pracovnom zaradení jeho rodičov sa od poslednej úpravy nič nezmenilo, oprávnený bol vtedy žiakom 2. ročníka gymnázia a matka uvádzala, že náklady na jeho výživu a výchovu vysoko prevyšujú sumu, ktorú na dieťa prispieval otec (210 Eur). Osobné a majetkové pomery nevyplývajú z návrhu matky a nie sú oprávnenému synovi známe. Tvrdenia o strate príjmu syn spochybnil poukazom na opatrenia Ministerstva práce, soc. vecí a rodiny vo vzťahu k zamestnancom, podnikateľom a živnostníkom, ktorí museli zatvoriť prevádzky, je teda v kompetencii jej zamestnávateľa, aby dostávala aspoň nejaký príjem. Matka podľa syna vedie čulý spoločenský život, netrpí žiadnym nedostatkom a nadobudla do vlastníctva trojizbový byt, ktorý ale nemala kúpiť navrhovateľka vo svojom mene, aby táto skutočnosť nemohla byť použitá v konaní. Opísal svoje nevyhnutné mesačné náklady, ktoré vyčíslil na sumu 417,08 Eur. Navrhovateľke podľa oprávneného syna po rozvođe otec vyplatil sumy 4000 Eur a 10 000 Eur a matka

po tom, ako jej boli zverení obaja synovia mala zrušiť ich životné poisťky a minúť všetky prostriedky na neznámy účel.

3. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky a listinnými dôkazmi: zmluvou o poskytovaní verejných dátových služieb, dohodou o zmene prac. zmluvy navrhovateľky, výpisom z listu vlastníctva č. XXXX, odpoveďou k žiadosti o poskytnutie súčinnosti Soc. poisťovne, správou UPSVaR RA, odbor služieb zamestnanosti, odbor sociálnych vecí a rodiny zo dňa 5.5.2020, čestným vyhlásenie L. J. zo dňa 25.5.2020, ako aj ďalším spisovým materiálom. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil nasledovný skutkový stav:

4. Z pripojeného spisu č.k. 5P/27/2018 Okresného súdu Revúca súd zistil, že naposledy bolo navrhovateľke voči výživným oprávnenému synovi G. určené výživné Rozsudkom Okresného súdu Revúca sp. zn. 5P/27/2018-167 zo dňa 11.10.2018, ktorým bol G. J. zverený do osobnej starostlivosti matky a matka bola zaviazaná povinnosťou prispievať na výživu syna G. sumou 100 Eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku. V zmysle daňového priznania za rok 2017 navrhovateľky bol úhrn jej príjmov v roku 2017 spolu 2 514 Eur, t.j. priemerne 209 Eur mesačne. V zmysle pracovnej zmluvy zo dňa 19.7.2018 navrhovateľka mala pracovať ako predavačka, pokladníčka za dohodnutú mzdu 580 eur brutto. Z výplatnej pásky za mesiac júl vyplýva, že matka zarobila čistú mzdu 182,68 eur. Navrhovateľka v zmysle nájomnej zmluvy v spise platila nájomne vo výške 250 Eur plus internet. Čistý príjem otca oprávneného za mesiace august 2017 až júl 2018 bol v priemere 1549,84 eur mesačne. Výdavky vrátane vyživovacej povinnosti na vtedy obe maloleté deti deklaroval v uvedenom konaní otec oprávneného vo výške 1541,09 Eur.

5. Zo mzdového listu navrhovateľky za rok 2019 vyplýva, že navrhovateľka za rok 2019 zarobila v čistom 3164,83 Eur, priemerne 263 Eur mesačne. Z dohody o zmene pracovnej zmluvy medzi zamestnávateľom DAROSE s.r.o. a navrhovateľkou ako zamestnancom vyplýva, že od 01.03.2019 je dohodnutá mzda navrhovateľky 312 Eur brutto mesačne a dohodnutý pracovný čas zamestnanca je 20 hodín týždenne. Podľa poisťky č. 6596845596 a priložených poukazov na úhradu navrhovateľka hradí mesačne poisťné na maloletého G. 17,90 Eur.

6. Podľa tvrdení navrhovateľky na pojednávaní matka pracuje u toho istého zamestnávateľa a jej pomery sú rovnaké ako pri poslednom určovaní výživného. Uviedla, že má rovnaké náklady a výdavky ako pri poslednom určení výživného. Výdavky na mal. G.Á., ktorého má zvereného do osobnej starostlivosti sa zmenili, neuviedla však ako, len poukázala na to, že keď sa určovalo výživné bol na prvom stupni, a teraz je starší. Nechce mať konflikt so svojim bývalým manželom, preto si nepodávala návrh na zvýšenie výživného na mal. G.. Uviedla, že výživné za ňu uhradza jej matka, nakoľko si to ona nemôže dovoliť. Zároveň uviedla, že sa neodvolala voči rozsudku, ktorým jej takéto výživné určil súd, nakoľko sa takto so svojou matkou dohodli, že by to bolo voči synovi fér. Na pojednávaní navrhovateľka vyvracala tvrdenia jej plnoletého syna o tom, že nadobudla byt do vlastníctva, uviedla, že býva v nájme, kde v zmysle potvrdení o zaplatení elektriky a teplej vody platí 270 Eur mesačne. Ostatné tvrdenia oprávneného syna, s výnimkou toho, že vedie čulý spoločenský život, nespochybnila.

7. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej ako „Zákon o rodine“), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé za žiť.

8. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

9. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

10. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 63 ods. 1 Zákona o rodine, rodič, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, je povinný preukázať ich súdu, predložiť podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov a umožniť súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Ak si rodič nesplní túto povinnosť, predpokladá sa, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima.

12. Podľa § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje suma alebo úhrn súm 189,83 Eur mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu.

13. Podľa § 63 ods. 2 Zákona o rodine, u rodiča, ktorý má príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, súd neberie do úvahy výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť alebo ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť v takom rozsahu v súvislosti s touto činnosťou, a možnosti a schopnosti povinného posudzuje podľa predpokladaného príjmu, aký by povinný dosiahol, ak by tieto výdavky nerealizoval.

14. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov späť odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

16. Podľa § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov

17. Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky nie je dôvodný.

18. Súd nemal pochybnosť o tom, že odporca, ktorý navštevuje gymnázium nie je napriek svojej plnoletosti schopný samostatne sa živiť. Súdna prax zastáva jednoznačný názor, v zmysle ktorého ak dieťa plnoleté študuje formou denného štúdia, tak v tomto čase nie je schopné samostatne sa živiť. Vyživovacia povinnosť navrhovateľky voči oprávnenému synovi je jej rodičovská povinnosť, ktorá bude trvať až do času, kým odporca nenadobudne schopnosť samostatne sa živiť, teda z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady a to trvale.

19. Súd v prvom rade poukazuje na to, že hmotnoprávnou podmienkou toho, aby súd mohol o veci výživného opakovane rozhodnúť, je zmena pomerov. Zákon o rodine síce nevyžaduje na rozdiel od CMP, aby išlo o podstatnú zmenu a v zmysle judikatúry je potrebné prihliadnuť na všetky okolnosti, ktoré by mohli odôvodniť zmenu výživného. Avšak len vtedy môžu byť dôvodom na zmenu vyživovacej povinnosti, keď sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase vyhlásenia rozsudku. Nestačí len úvaha súdu o tom, že je doterajšie výživné neprímerané. Pokiaľ by súd nemal za preukázanú zmenu pomerov a rozhodol by o zmene výšky vyživovacej povinnosti, šlo by tak o neprípustné preskúvanie a reparáciu právoplatného súdneho rozhodnutia (k tomu pozri Pavelková, B. Zákon o rodine. Komentár. 3. vydanie. Bratislava: C. H. Beck, 2019, komentár k § 78 ZR).

20. Ako z uvedeného vyplýva, pre to, aby súd mohol rozhodnúť o zmene naposledy určeného výživného nie je podstatné to, či je určené výživné primerané vzhľadom na pomery navrhovateľky, ale to, či sa jej pomery zmenili, a či sa zmenili v takej podstatnej miere, ktorá odôvodňuje zmenu právoplatného rozhodnutia. Na zníženie výživného tak nepostačuje, že sú pomery osoby povinnej na platenie výživného nedostatočné, ak také boli už pri jeho poslednom určovaní súdom. Uvedené pravidlo sa taktiež týka pomerov osoby oprávnenej na výživné.

21. Naposledy bola vyživovacia povinnosť navrhovateľky určovaná rozsudkom v roku 2018. Nakoľko sa navrhovateľka ako aj ostatní účastníci konania voči uvedenému rozsudku vzdali práva podať odvolanie, rozsudok neobsahoval odôvodnenie. Z listinných dôkazov oboznamovaných pred rozhodnutím súdu bolo možné na účely posúdenia pomerov navrhovateľky vychádzať z daňového priznania za rok 2017 v zmysle ktorého mala matka za rok 2017 úhrn všetkých príjmov spolu 2 514 Eur, t.j. priemerne 209 Eur mesačne. V tomto konaní matka predložila mzdový list za rok 2019, z ktorého vyplýva, že matka za rok 2019 zarobila priemerne 263 Eur v čistom mesačne. V zmysle pracovnej zmluvy z júla 2018 matka pracovala ako predavačka, pokladníčka za dohodnutú mzdu 580 eur brutto. V tomto konaní matka predložila dohodu o zmene prac zmluvy z februára 2019, podľa ktorej bola jej mzda za 20 hodín týždenne 312 eur brutto. K uvedenej dohode je nutné poznamenať, že ak sa matka dohodla so zamestnávateľom na práci na polovičný úväzok, čomu zodpovedá aj jej mzda, na takúto dohodu súd na účely rozhodovania o výživnom nemôže prihliadať, nakoľko pri určovaní výživného sa prihliada na schopnosť povinnej osoby (§ 75 ods. 1 ZR) a súd má za to, že je v schopnostiach matky pracovať na plný úväzok (40 h týždenne), a teda nájsť si prácu za zodpovedajúcu mzdu aj na zvyšných 20 hodín týždenne. Podľa tvrdenia navrhovateľky na pojednávaní navyše v čase rozhodovania súdu o výživnom (17.10.2018) boli príjmové pomery navrhovateľky rovnaké ako v súčasnosti, pracuje u toho istého zamestnávateľa s rovnakými príjmovými pomermi a má rovnaké náklady a výdavky. V čase podania návrhu bola síce matka podľa jej tvrdenia v dôsledku „koronakrízy“ bez príjmu, no na pojednávaní v čase rozhodovania súdu už deklarovala rovnaké majetkové pomery ako v čase posledného určovania výživného a zároveň o znížení výživného žiadala rozhodnúť až od právoplatnosti rozhodnutia súdu, teda nie aj spätne za obdobie uvádzanej „koronakrízy“. Matka síce tvrdila, že sa jej zvýšili výdavky na maloletého syna G., zvereného do jej osobnej starostlivosti, ktorý je od posledného rozhodnutia o výživnom starší, avšak nevedela presne uviesť o aké výdavky ide. Zároveň si navrhovateľka napriek deklarovaným vyšším výdavkom nepodala návrh na zvýšenie výživného na mal. G.. Navrhovateľka vyvrátila tvrdenia syna o tom, že má byť vlastníčkou trojizbového bytu, uviedla že býva v nájme a o úhradách nájomného predložila potvrdenia o zaplatení elektriky a teplej vody v sumách po 270 Eur (podľa nájomnej zmluvy predloženej v predchádzajúcom konaní platila nájomné 250 eur + internet). Čo sa týka tvrdení oprávneného, že matka zrušila životné poisťky deťom a tieto peniaze použila na neznámy účel, tieto sa vzhľadom na predložené poukazy o úhradách poisťného vo vzťahu k mal. G. nepotvrdili, avšak toto tvrdenie vo vzťahu plnoletému synovi G. matka nespochybnila. Vychádzajúc z tvrdení navrhovateľky ako aj z listinných dôkazov tak súd dospel k záveru, že na zmenu rozhodnutia o výživnom nie sú na strane navrhovateľky splnené hmotnoprávne podmienky nakoľko u nej nedošlo k zmene pomerov, ktoré by odôvodňovali zmenu posledného rozhodnutia o výživnom na jej t.č. plnoletého syna G.. Pomery oprávneného syna navrhovateľky z posledného rozhodnutia ako ani zo spisu týkajúceho konania, v ktorom bolo naposledy rozhodované o výživnom, nevyplývajú. Oprávnený v aktuálne prebiehajúcom konaní deklaroval náklady na zabezpečenie potrieb oprávneného zo strany otca, ktoré matka nespochybnila, spolu vo výške 417,08 Eur, z čoho 150 Eur otec prispieva starej matke maloletého, u ktorej plnoletý oprávnený býva, nakoľko otec je služobne zaradený mimo bydliska oprávneného, kde počas týždňa žije, čo vplynulo aj z čestného prehlásenia starej matky oprávneného. Zo žiadnych tvrdení navrhovateľky ani oprávneného nevyplývalo, že by sa výdavky na oprávneného od posledného rozhodnutia znížili, naopak možno mať vzhľadom na vek oprávneného za to, že tieto prirodzene narástli. Súd mal tak za to, že ani na strane oprávneného G. J. nedošlo k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti navrhovateľky voči nemu. Súd z uvedených dôvodov návrh navrhovateľky ako nedôvodný zamietol.

22. Podľa § 52 C.m.p. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

23. Podľa § 55 C.m.p. súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

24. Podľa § 57 C.m.p. o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

25. Podľa § 58 C.m.p. o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. Oprávnený na platenie výživného si v tomto konaní uplatnil nárok na náhradu trov konania, súd preto v zmysle § 57 C.m.p. rozhodoval aj o trovách konania, o ktorých rozhodol v zmysle § 52 C.m.p. tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu. Súd nepriznal v konaní úspešnému synovi navrhovateľky náhradu trov konania, nakoľko vzhľadom na finančnú situáciu navrhovateľky nepovažoval za spravodlivé odkloniť sa od všeobecného princípu rozhodovania o trovách v zmysle § 52 C.m.p. Jej príjem preukázateľne nepostačuje na úhradu trov právneho zastúpenia jej syna a zároveň plnoletý syn sa nechal v tomto konaní zastúpiť advokátom na základe plnej moci napriek tomu, že ako osoba, ktorá nedosahuje žiadne príjmy a teda nie je schopný sám sa živiť mohol požiadať centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v dvoch rovnopisoch do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici.

Podľa § 363 C.s.p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 C.s.p.) podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.